

ԺԱՄԱՆԱԿՆ Է ՁԵՐԲԱԶԱՏՈՒԵԼՈՒ

Posted on February 13, 2014 by Keghart

Category: [Opinions](#)

Նոր Դեմք

Կարօ Այալթուն, 13 Փետրուար 2014, Լոս Անճելլոս

Հարիւր տարի շարունակ ցեղասպանութեան ստեղծած ծանրութիւնը մեր ուսերուն վրայ ապրեցանք՝ ցասումով, լացով, ապա ատելութեամբ, յետոյ հողային եւ ցեղասպանութեան ճանաչման պահանջատիրութեամբ: Պատմութիւնը պետք է օգտագործել որպէս գործիք՝ դասեր առնելով անկէ եւ ոչ թէ ապրիլ արդէն իսկ ապրուած պատմութիւնը: Ժամանակն է ձերբազատուիլ պատմութեան ճիրաններէն եւ նորը ստեղծել, միշտ վերամշակելով նոր քաղաքական մօտեցումներ եւ հնարքներ՝ կարենալ քայլ պահելու համար քաղաղական այլ վիթխարի ազգերու քաղաքականութեան հետ:

Նոր Դեմք

Կարօ Այալթուն, 13 Փետրուար 2014, Լոս Անճելլոս

Հարիւր տարի շարունակ ցեղասպանութեան ստեղծած ծանրութիւնը մեր ուսերուն վրայ ապրեցանք՝ ցասումով, լացով, ապա ատելութեամբ, յետոյ հողային եւ ցեղասպանութեան ճանաչման պահանջատիրութեամբ: Պատմութիւնը պետք է օգտագործել որպէս գործիք՝ դասեր առնելով անկէ եւ ոչ թէ ապրիլ արդէն իսկ ապրուած պատմութիւնը: Ժամանակն է ձերբազատուիլ պատմութեան ճիրաններէն եւ նորը ստեղծել, միշտ վերամշակելով նոր քաղաքական մօտեցումներ եւ հնարքներ՝ կարենալ քայլ պահելու համար քաղաղական այլ վիթխարի ազգերու քաղաքականութեան հետ:

Հարկ է գիտակցիլ Թուրքիոյ նիւթական եւ զինուժի մակարդակին եւ կշռին: Մեր պայքարի չափանիշը ո՞րքանով կարելի է համեմատել եւ կշռել իրենց մակարդակին եւ ուժին հետ: Արդեօ՞ք երկխօսութենէ բացի ուրիշ ձեւ կայ: Մեր առաջ ունինք հարիւր տարիներու մեզի ժառանգ մնացած փորձառութիւնը մեր քաղաքական կազմակերպութիւններու: Համեմատենք զայն Հրանդ Տիկնի քաղաքականութեան, որ հազիւ տասէն տասնհինգ տարուայ կեանք մը ունի: Ապա՞ իր սպաննութենէ վերջ, ա՛լ աւելի թափ առած շարժումը, որ կեանքի բերաւ Թուրքիոյ մէջ բոլոր հոն ապրող ժողովուրդներու բարձրաձայն աղաղակը, արդարութեան դօղանջը ու արձագանքեց Պոլիսէն մինչեւ Վան, Տերսիմ եւ Տիարպէքիր: Ուրեմն՝ ունինք քաղաքական յատակագիծ մը, որ բոլորովին յեղաշրջեց Թուրքիոյ բնակչութեան հայոց հանդէպ իրենց ունեցած զգացումները, ոտքի հանելով ամբողջ Թուրքիոյ փոքրամասնութիւնները նաեւ պատուաստելով եւ արթնցնելով փոքր հատուած մը թուրք ժողովուրդէն իր մտաւորականութեամբ: Թուրքիոյ ժողովուրդը տեղեկացաւ իրիստեղծութեամբ պատմութեան: Լսեց ցեղասպանութեան մասին:

Նախ եւ առաջ պայման է եւ ժամանակն է, առանց մոռնալու եւ գիծ քաշելու մեր հարիւրամեայ դատին վրայ՝ անհրաժեշտ է ազգովին դադրիլ ատելութեան ու թշնամական արարքներէ եւ զգացումներէ: Ատելութեամբ կարելի չէ արդարութեան հասնիլ: Պայման է նաեւ որ ժողովուրդներու յարաբերութիւնները սկսին մշակուիլ միջ-մշակութային եւ միջ-ընկերային հանդիպումներով եւ նաեւ

ինչու չէ՝ միջ-կրօնական եւս, առանց ազդուելու պետական կառոյցներու ստեղծած խոչընդոտներէն: Պետք է նկատի առնուին այսօրուայ Թուրքիոյ քաղաքական յառաջխաղացքը աշխարհի քաղաքականութեան հետ զուգահեռ: Թուրքիոյ բնակչութեան խճանկարը պետք է մօտէն ուսումնասիրել եւ անմիջական կապեր հաստատել փոքրամասնութեան պատկանող բոլոր ժողովուրդներու հետ, միշտ փնտռելով “միւս” թուրքը: Արդէն շշուկներ կան որ ստուար թիւով անհատներ եւ կազմակերպութիւններ մեր սփիւռքէն՝ որոնք սկսած են մշակել նախնական կամ տարրական յարաբերութիւններ Թուրքիոյ ժողովուրդի զանազան տարրերու հետ: Այսպապա պետք է աճեցնենք այդ թիւը երեւելի ներկայութիւն մը ըլլալու համար հոն: Կազմակերպչական եւ ծրագրային գործօններ պետք է մշակել Թուրքիոյ բնակչութեան հետ իրենց ներքին ուժերը գործածելով եւ մեր ներդրումը ունենալով իրենց քաղաքական խճանկարին մէջ:

Պահ մը նկատի առնենք որոշ երեւոյթներ: Կարգ մը տուեալներու համաձայն Փոքր Ասիոյ բնակչութեան մէկ մասը, որ դաւանափոխ հայեր են, եւ որոնց թիւը կը հասնի աւելի քան մէկ միլիոնի: Կան նաեւ Լազեր, Ալեւիներ , Քիւրտեր որոնց մէջ կան Չազաներ, Կրմանճիներ, Կորանիներ, Սորանի ցեղախումբեր, որոնք կարելի թիւ մը կը կազմեն հոն: Այս հատուածներու հետ համաձայնութեամբ ներքին յեղաշրջում մընոր ընտրութիւններու արդիւնք կրնայ տալ եւ Թուրքիա կրնայ դառնալիսկական տեմոքրաթիք ժողովրդավար երկիր մը: Նոր ընտրութիւններով ներկայացուցչական տան մէջ ընդգրկուին բոլոր ազգութիւններու ներկայացուցիչներ, որոնք բարեկամական յարաբերութիւններ կրնան ստեղծել Հայաստանի հետու պատկերը կը փոխուի: Նախ կը բացուի փակ դուռը, առեւտուրը կը զարգանայ եւ ոչ միայն մեր Արեւմտահայաստանի բնակչութիւնը կ'աճի նոր հայերով այլեւ Հայաստան կ'ունենայ բարեկամ դրացի գործընկեր մը: Այս գաղափարները կրնան պարզմիտ եւ միամիտ երեւնալ շատերու, սակայն նաեւ կարելի չէ անտրամաբանական երազներով եւ անհասանելի ծրագիրներով խաբուիլ եւ առաջնորդել ամբողջ ժողովուրդ մը դէպի անորոշութիւն եւ վիհ: Չեմ գիտեր եթէ տակաւին մեր զանգուածը կ'ապրի այն ցնորքներով որ մօտակայ կամ նոյնիսկ հեռակայ հանգրուանին պիտի ստեղծենք կամ պիտի միացնենք Արեւմտեան Հայաստանը մեր նորօրեայ Հայաստանին: Եթէ կը մտածենք այդ մասին, պիտի նմանինք այն հիւանդ Ալիեւին, որ իրցնորքներով, վերջերս յայտարարած է որ ներկայ Հայաստանը պատմական Ազերպեյճան է եւ թէ պիտի հեռանայ հայը այդ հողերէն:

Ոմանք տակաւին պիտի շարունակեն դատապարտել մեր տեսակետները որպէս դաւաճանութիւն: Դաւաճանութիւնը հոն է, երբ գիտակցօրէն կ'առաջնորդես ժողովուրդ մը դէպի փլուզում՝ պարզապէս աւանդական ատելութիւն մը յաւերժացնելու նպատակով, քանի որ կարելի չէ դաւաճանել աւանդութեան մը: Մենք պահած ենք աւանդութիւնը աչքի լոյսի պէս, այնքան մը որ մեր աչքի լոյսը կորսնցուցած ենք եւ խաւարած մեր մտքերը: Ատելութեամբ կարելի չէ արդարութիւն ձեռք բերել: Բանական եւ ներկայ պայմաններու լոյսի տակ պետք է որոնել արդարութեան հասնելու ճամբան:

Մեր աւանդական կառոյցները դժբախտաբար որդեգրած են գործելածեւ մը՝ վրէժի եւ ատելութեան զգացումը արմատացնելով մեր ժողովուրդին մէջ որպէս թէ ան ըլլայ միակ միջոցը արդարութեան հասնելու: Այս ձեւով նաեւ այս աւանդապահները ստեղծած են եկամտաբեր աղբիւր

մը, որպեսզի յաւերժանան հաւաքուած գումարները մեր ատելութեան հետ միասին: Եւ այս մտայնութեան հեղինակները, որպէս ցեղասպանութեան վրիժառու ասպետներ՝ ոչ միայն կը ծրագրեն ծունկի բերել թուրքիան, այլ նաեւ ստեղծել նոր Արեւմտեան Հայաստան մը, որ պիտի բարգաւաճի տեղւոյն թուրք, քիւրտ եւ ալեւի բնակչութեամբ...: Ծիծաղելի՛ տրամաբանութիւն եւ տխուր երեւոյթ:

Ամբողջ ժողովուրդ մը հարիւր տարի ապրեցաւ հոգեբանական անլուծելի հիւանդութեամբ մը, քանի որ անհասանելի երազներով ողողուած էր անոր միտքն ու հոգին կազմակերպուած ղեկավարներու քարոզչութեամբ: Տնցուած էր ժողովուրդ մը ցեղասպանութեան արհաւիրքէն, Դժբախտաբար շատ քիչ իրապաշտ հասարակական գործիչներ երեւան եկան, ինչպէս էին Թեքէեան եւ Չաւէն Պատրիարք: Անոնք տարբեր մօտեցում մը եւ հանդարտ մտածողութեամբ յորդորեցին ժողովուրդը, մատնանշելով սերմանուած ատելութեան վնասները: Նկատի առնելով կարողականութեան սահմանները, կարելիութեան սահմաններուն մէջ տեսաներկիսօսութեան մը բարիքները:

Այսօր հակառակ որ փակ են սահմանները, սակայն բաց են մեր մտքերը: Առիթը հասուն է, եւ պարարտ է այն հողը, ազդու եւ պիտանի գործելածել մը ստեղծելու, որդեգրելով Հրանդ Տիկնի քաղաքականութիւնը մեր այսօրուայ գործելածելին մէջ: Ահա նոր հանգրուան մը, որ կրնայ արդարութեան հասնելու մեր ճանապարհը արդիւնաւորել, թարմացնելով նաեւ մեր աւանդականութիւնը իրապաշտութեամբ:

Մեր այսօրուայ նոր քաղաքականութեամբ, յաջորդ հարիւրամեակը կրնայ ստեղծել Փոքր Ասիոյ նոր խճանկարը, որուն մէջ կարելիութեան սահմաններուն մէջ կ'ըլլայ նաեւ հայ ազգութեամբ բարգաւաճող մեծամասնութիւն մը:

